

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski razpuščen.

Česar smo tako hrepeneče želeli in dan na dan radovedno povpraševaje pričakovali, to donesli so nam prelepi binkoštni prazniki. S cesarskim patentom z dne 11. majnika t. l. razpuščen je deželni zbor vojvodine Kranjske in nove volitve imajo se razpisati takoj. Ta prevesela, preteklo nedeljo došla nam vest razvnela je vsako domoljubno srce in pomnožila veselje in radovanje vsled krasnega pomladnega vremena itak že izredno prijetnih dnij. Povsod bil je govor o tem velevažnem dogodku in o predstoječih volitvah in bliskoma raznesla se je vest po vsej deželi. Saj je pa radost bila opravičena in trpkó prisluzena. Šest dolgih let zdihovali smo pod nenaravnim bremenom protinarodne, umetelno sestavljene in ne posebno možato pridobljene večine deželnega zbora in odbora, šest dolgih let prenašali smo naših nasprotnikov brezozirnosti in razne naredbe, s katerimi so našej narodnosti hoteli prizadeti pogubonosni udarec in za celo vrsto let odtujiti nam najvažnejše javne pozicije, in v vsej tej dolgej dobi, ko smo bili na milost in nemilost podrejeni našim političnim antipodom, tešila nas je nada, da pride zopet prilika, ko bode ohola krivica pahlena raz po nevrednem zavzeti prestol, ko dobi naša dežela zopet zastop, ki jej gre po božje in človeške pravici, po številu prebivalstva in po vsoti od nas plačanega davka.

In ta zaželjena prilika prišla je v časa teku pred naša vrata. Razpuščen je deželni zbor kranjski, nove volitve morajo se po Najvišjeji volji razpisati takoj in določeno je že, da bodo

**v 9. dan junija volitve v kmet-
skih občinah,
v 12. dan junija volitve v me-
stih in trgih,**

v 15. dan junija volitve v ve- leposestvu.

V očigled tem deželnozbornim volitvam so vsaj za sedaj vsa druga politična in dnevna vprašanja podrejena važnosti in vsacega narodnjaka sveta dolžnost je, da vse svoje sile posveti predstoječemu volilnemu boju, da bode naša večina v deželnem zastopu izdatna, impozantna. Sicer se je v preteklih šestih letih že marsikaj obrnilo na bolje, vremena so se zjasnila, narodna zavednost in odločnost je močno napredovala in v obče se je izvelo toliko osebnih in drugih prememb, da se ni bati, da bi nasprotniki tudi letos kakor l. 1877. porogljivo pisali, da nam poje že „mrtvaški zvon“, marveč položaj zasuknil se je baš na drugo, nam ugodno stran: prebivalstvo naveličalo se je neznosnega usiljenega gospodstva, nasprotna stranka je popolnem dogospodarila in maje se celo njeno zadnje pribežališče — veleposestvo; in ako uporabimo vse sile in delujemo vzajemno in složno, utegne se nam posrečiti naskok tudi na to zadnjo postojanko, ki je bila dosedaj zaslomba in potuha najljutejšim in najbolj zagrizenim nasprotnikom našim. In s to postojanko dobili bi ne samo večino, ampak tudi toli potrebne tri četrtine glasov, s katerimi jedino bi bilo možno, stalno in nezrušljivo utaboriti se v do zdaj sovražnej nam trdnjavi.

Lepa in navduševalna je nagrada volilnemu boju, kratek pa čas, ki nas loči od odločilnega dne. Zatorej treba, da se z vso odločnostjo in nemudoma poprimemo dela in da ne odnehamo niti za trenutek, dokler neso volitve dognane. Mej tem časom naj utihnejo osebni razpori, po malenkostnih nagibih nastale antipatije in razprtije, vsa dežela bodi jedne misli in jednega duha, vsak narodnjak pa vestno skrben in vztrajno delaven, da bode naša zmaga slavna, sijajna, da se skažemo vredne, gospodariti sami v lastnej deželi.

In ker bodo predstoječe deželnozbornske

volitve dokaz naše politične zrelosti, ker je z njimi v neposrednej zvezi rešitev marsikaterega perečega vprašanja, iskreno nado, da se bodo vsi rojaki odlikovali po uzornej disciplini, da jih bode vsikdar in povsod vodila le čast naroda in da bodo z vsemi močmi tekmovali, kdo več pripomore k povoljnemu sijajnemu uspehu, vsled katerega bode slovenska Kranjska zopet prisvojena Slovencem.

Veliko bilo je veselje, ko je letos in lani bela Ljubljana zdrobila tesne in trde sponse, še večja bode pa radost, ko se vsa dežela znebi nenaravnega jerobstva, ko bode deželni zbor in odbor odlično naroden ter bodemo pri prihodu našega preljubljenega vladarja z opravičenim ponosom pokazali, da je vsa naša dežela skozi in skozi slovenska, da biva na teh zgodovinskih znamenitih tleh vedno zvesti in najudanejši narod slovenski.

Tedaj složno na delo, da dosežemo ta krasno blesteči smoter!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. maja.

Vse **trgovinske zbornice** tostran Litave bodo imele obravnavati vladno predlogo o spremembi volilnega reda za te kamore. Ker se prihodnje volitve vrše že meseca decembra, treba bode to stvar kot prvo postaviti na dnevni red prihodnjega zasedanja državnega zbora, ako se bode hotelo voliti že po novem redu. Sedaj obdržujeti v tej zadevi seje durajska in praška kamora. Obravnavanje poslednje je zanimljivo, posebno za nas Slovence, ki smo bili nekdanj v enakem položaji nesrečnega spomina. Česka manjšina praške trgovinske zbornice je v pet ur trajajočej seji dokazovala, kako nepravilni, da celo protipostavni da so principi sedanjega volilnega reda v praško kamoro, a — ker so nemške večini ugodni, so dobri in najostanejo: tako bode gotovo večina ukrenila. Dr. Grégr pravil je Nemcem v zadnjem seji trgovinske zbornice gorke resnice, kako da navdihuje Nemce v vsem njihovem početju le želja po gospodstvu. Sko-

LISTEK.

Stotnikova hči.

(Roman A. S. Puškina, poslovenil —r.)

Trinajsto poglavje.

Zapor.

(Dalje.)

Neko strašno čuvstvo mi je ves čas grenilo moje veselje: misel o zlodeji, ki je pobil toliko nedolžnih žrtev in o kazni, ki ga čaka, me je vznemirjevala: Emelja, Emelja! — mislil sem nejevoljen — zakaj se nesi nateknil na meč ali pa uspostavil se sovražnim krogom? Kaj boljšega bi se re bil mogel zmisлити. Kako bi ne mislil nanj in ga ne pomiloval. Misel o njem vezala se je z misljo, da je v kritičnem trenutku prizanesel mojemu življenju in rešil mojo nevesto iz rok ostudnega Švarbrina.

Zurin dal mi je odpust. Čez malo dnij bil bi imel biti pri mojih stariših in videti Marijo Ivanovno . . . Pa je nepričakovana nezgoda vse razdrla.

Tisti dan, ko sem imel odpotovati, tisto minuto, ko sem se imel odpraviti na pot, stopil je v mojo sobo Zurin v rokah držeč nek papir, bil je videti ves potr. Nekaj me je zbudlo v srce. Prestrašil sem se, sam ne vem česa. On je poslal mojega slugo ven in mi objavil, da ima nekaj govoriti z menoj. „Kaj tacega?“ vprašal sem ga nemiren. — „Mala neprijetnost,“ odgovoril mi je in podal mi papir. „Preberi brž, kaj sem dobil.“ Začel sem čitati: bil je tajni ukaz oddelkovim načelnikom, da naj mene primejo, kjer me dobe in brez odlašanja odpošljejo v Kazan k preiskovalnej komisiji v Pugačevljevih zadevah.

Toliko, da mi ni pal papir iz rok. „Kaj se hoče!“ rekel je Zurin: „Moja dolžnost je pokoriti se ukazu. Najbrž je glas o tvojih prijateljskih odnošajih s Pugačevom prišel do ušes praviteljstva. Nadejam

se, da ta stvar ne bo imela slabih nasledkov, da se opravičite pri komisiji.“ Moja vest bila je čista; sodnije se nesem bal; a misel, da mine nekaj mesecev, predno vidim njo, — me je strašila. Voz je bil pripravljen. Zurin se je poslovil od mene. Posadili so me na voz. K meni sta sedla dva huzarja z golimi sabljami in odpeljali smo se po cesti.

Štirinajsto poglavje.

Sodba.

Bil sem preverjen, da je vsa moja krivda, da sem se brez dovoljenja oddaljil iz Orenburga. To pa bi lahko opravičil: saj izleti proti sovražniku neso bili prepovedani, saj so nas k temu navduševali. Mene so mogli dolžiti samo v nepotrebnej predznosti in nepokorščini. A moje prijateljsko občevanje s Pugačevom zamoglo je dokazati več prič, in to utegnili bi biti sumljivo.

Prišel sem v Kazan. Mesto bilo je zapuščeno in razdejano. Po ulicah so mesto hiš bili kupi oglja, iz njih vzdigovali so se zidovi brez streh in oken.

kánek obsul je večino z očitani, katera so do dobrega označila manipulacijo in nepristranost zadnje volilne komisije, ter je dokazoval natanko, kakim sredstvom da se ima zahvaliti sedanja večina za svoj obstanek. A vse to se ve da večine ni prepričalo in ona je odločila s 25 proti 10 glasom v zmi-slu Čehom neugodnem.

Juridični odsek **gospodarske zbornice** dognal je vladne predloge, kakor jih je vzprejela zbornica poslancev, zadevajoče obustavljenje porotnih sodišč v okrožji Kotorskem, popravo §. 14 sodnega reda za Dalmacijo in Istro in pa uporaba delnih dolžnih pisem dalmatinskega deželnega posojila za pupilarsko varne naložitve. Zborovanja v soboto udeležila sta se minister prvomestnik grof Taaffé in vodja justičnega ministerstva baron Pražák. — Gospodarski odsek vzprejel je pogodbo s Švico o živinski kugi.

Nemške paralele českega gimnazija v **Va-laškem Mezeriči na Moravskem** je naučil ministerstvo vsled Najvišjega sklepa odpravilo. Uzrok temu je izredno slabo obiskovanje, ki se dosledno kaže že več let; v štirih razredih je letos samo 48 učencev. Sicer pa takega gimnazija ondu treba ni, kajti v Granici (Weisskirchen), jako malo oddaljenem mestu, obstoji veliki nemški gimnazij. Tudi se po-roča, da je ministerstvo sklenilo v **Strašnicah** polagoma opustiti nemški gimnazij in sicer tudi za-radi slabega obiskovanja, ki kaže letos v vseh raz-redih jedva 80 učencev.

Vnanje države.

Kakor se „Pol. Corr.“ iz **Belgrada** poroča, sešla se bode redna skupščina še le v jeseni, in o velike skupščini se ne domneva še noben čas njenega sestanka. Vlada izpeljuje mej tem postavbe, ki jih je sklenila skupščina v zadnjem zasedanju. Sedanji kabinet vé dobro, da nema kaj dobrega pričakovati od novih volitev in minister notranjih stvari Garašanin, kateri je spremljal kralja na njegovem potovanju po deželi, se je pač lahko pre-pričal, da tla zanj neso kaj posebno ugodna, zato to odlašanje z veliko skupščino. — Kasacijski dvor potrdil je bil v petek smrtno obsodbo napadovke Ilke Marković, katera se je branila uložiti pro-šnjo za milost. Stori-la je pa to nje sestra za njo in kralj je uslišal prošnjo, ter je napadovalko po-milostil. — Starosti srbskega samostana v Moskvi, Podvorje, prepovedala je višja duhovenska oblast v Rusiji izgovarjati v cerkvenem obredu ime novega srbskega metropolita Teodozija. Ta pa je v soglasji z vlado srbsko zaukazal takoj zapreti srbski samo-stan v Moskvi, ter je poklical k sebi starosto meni-hov dotičnega samostana, kar je v Belemgradu močno osupnilo vse kroge.

Oficijalni **ruski** krogi pečajo se sedaj kaj prično s pripravami za slavnosti kronanja. Razen senatorjev prvega departementa, ki bodo pri kronanju uradno navzoči, povabili se bodo tudi senatorji drugih okrožij k slavnostim. Car je že ime-oval vojake, ki so odredjeni za pobočnike v Moskvo došli kneževskim osebam, ter so že odšli v svoje naznačene jim kraje na mejo, da vzprejmo visoke goste. Načelnik tiskovnega voilstva, Korvin Kru-kovskoj, najel je v Moskvi 60 pripravnih stanovanj, katere bo zastoj prepustil žurnalistom. Na potu koder bo šel sprevod, postavljenih bode pet velikih tribün, obsegajočih 10.000 oseb; od teh bode 5000 sedežev prihranjenih za moskovsko meščanstvo, drugi sedeže pa bo oddala vlada uradništvu. Mej veliko ljudsko veselico na dan kronanja vzdignil se bode velikansk zračni balon, katerega čolnič bo obsegal 30 ljudij. Iz tega čolniča se bodo metale srebrne svetinje, ozirajoče se na kronanje, in pa denar mej ljudstvo.

Tak sled bil je zapustil Pugačev! Mene so odpe-ljali v trdnjavo, ki je stala sredi pogorelega mesta. Huzarji so me izročili častniku, ki je imel stražo. Ta je velel poklicati kovača. Nadeli so mi na noge železja in jih trdno zakovali. Potem so me odveli v ječo, in pustili me samega v ozkej luknji z golimi ste-nami, majhnim okencem, zaprtim z železnim omrežjem.

Tak začetek ni obetal nič dobrega. Vender nesem zgubil upanja in poguma. Zabežal sem k utehi vseh trpečih, prvičrat v življeaji okusil sem sladkost molitve, izlivaajoče se iz čistega, trpečega srca; mirno sem zaspal in nesem se zmenil zato, kaj bo z menoj.

Drugo jutro prebudil me je stražnik in mi objavil, da me kličejo h komisiji. Dva vojaka od-peljala sta me čez dvorišče v poveljniskovo hišo, ostala sta v prednji sobi in pustila mene samega v notranje sobe.

Prišel sem v jako obširno dvorano. Za mizo, s papirji zavaljeno, sedela sta dva moža: star ge-neral s strogim in hladnim obrazom in mlad gardin

Ruski listi priobčujejo poučljive podatke o delniških podjetjih, ki so se ustanovila na Ruskem v preteklem letu. kateri podatki omogočijo pogled v gospodarstveno delovanje te države. Leta 1882 stopilo je v življenje štiri-teset novih delniških dru-žeb s kapitalom 33.750.000 rubljev; štirinajstim že obstoječim družbam bilo je dovoljeno pomnožiti os-novni kapital za 10.710.000 rubljev, tako da je vkupna vsota novih delniških emisij 43.460.000 rubljev. Mej temi 40 novimi podjetji je 8 rudniških in kovinskih, 2 sta tiskarski in založniški, jedno se peča z mineralnimi vodami, 6 je trgovinskih družeb, 23 manufakturnih in tovarn za mašine in kemika-rije. Opomnje vredno je, da v preteklem letu ni nastal noben zavarovalen zavod, nobena sladkorna tovarna, banka ali parnobrodarska in železniška družba. Nekateri teh družeb imajo velike osnovne glavnice po 5 in 2 milijona rubljev. Ako se Rusija primerja glede novih ustanov z drugimi veledrža-vami, se kaže, da je bilo v Rusiji l. 1882 najmenj novih papirjev izdanih. Tem 43.460.000 rubljev v Rusiji stoji nasproti v Avstriji 170 milj. (rublj.) nove emisije, v Angliji 845 milj. rb. novih titrov, mej temi 520 milj. delnic; v Franciji znašajo novi papirji 252 milj. rub. in v Severni Ameriki 360 milj. Vnetost za ustanovljanje sploh se je na Ruskem, kakor tudi v drugih državah, v preteklem letu hudo ohladila; kajti konstatovano se je za l. 1882., da je bilo po svem svetu izdanih za 1.870.120.000 rubljev novih papirjev, dočim je bila l. 1881. ta vsota za celo milijardo višja.

Označujevaje rezultat obiska **bolgarskega** kneza Aleksandra v stolnici Grške pravi dopisnik iz Aten v „Pol. Corr.“, da se je, akoravno s tem obis-kom neso postavljeni temelji za trdno zvezo, vender dognalo mnogo vredno prijateljsko približanji obeh dvorov in vlad. Kako da se misli to pribli-žanje, nam pove poročilo o pogovoru, ki ga je imel urednik lista „Ephemeris“ s prezidentom državnega sveta bolgarskega, Vulkovičem. Ta doglavljenik bolgarski se je baje tako izrazil, da je približanje teh dveh narodov v občnem orientalnem in tudi v mejsebojnem interesu. Vprašan, kako misli Bolga-rija o nekaterih grških zahtevah v Macedoniji, dejal je Vulkovič, da ni mogoče iz krajev, kjer obe na-rodnosti vkupno stanujeta, zapoditi te ali ene pre-ovalce, v obče da pa naj se misli, da spadata Vzhodna Rumelija in Philippopol bolje v okrožje bolgarskih interesov, kakor pa Adrianopol in Carigrad in da naj Grki svojo pozornost obračajo posebno na pri-morje Krete in na Cepros, kjer da imajo veliko bo-činstvo. — Francoski listi pa pravijo o tem poto-vanju v Atene in Catinje, da je namenjeno za odpor uplivi, ki ga ima **Avstro-Ogerska** do balkanskega polotoka. Najprej da se ima ustvariti sprava mej grškim patrijarhatom in bolgarskim eksarhatom; delovati se ima na zvezo vse orientalne cerkve, ne da se dotakne verske avtonomije posameznih na-rodnostij.

Dopisi.

Z Notranjskega 10. maja [Izvrten dopis] (Notranjska slavnost v Postojini.) Zdaj ko se je slavnostno obzorje nad našo ljubo domovino razvedrilo, določila se je „velika vkupna no-tranjska slavnost“ v spomin 600letne zveze Slovencev z habsburško vlado in v prid ustanovi „Národnega doma“ v Ljubljani na 9. septembra t. l. — Ozirati si se moral pri tem na cesarjeve dneve v juliji, na Miklošičevo slavnost, na blagoslovljenje zastave „podpornega društva“ v Gorici in na mar-

stotnik, kakih osem in dvajsetih let, prijetne vna-njosti, spretnega in priprostega obnašanja. Pri oknu, za posebno mizo sedel je tajnik s peresom za uše-som, priklojen na papir, pripravljen zapisati vse, kar bom povedal. Pričelo se je zaslisanje. Vprašali so me za moje ime in moj poklic. General me je vprašal, ako nesem sin Andreja Petroviča Grineva? Na moj odgovor, da sem, izrazil se je surovo: „Škoda, da ima tak vrl človek takega malopridnega sinu.“ Jaz sem odgovoril mirno, da naj me dolže še tako težkih hudodelstev, nađejam se vender, da se opravičim z objasnjenjem resnice. Moje trdno upanje mu ni bilo ušeš. „Ti si ošaben fante“, rekel mi je, in zmračil čelo: „a videli smo že take!“

Mladi mož me je izpraševal: kako in kedaj sem stopil v službo k Pugačevu, kaka dela sem imel pri njem?

Odgovoril sem mu nejevoljen, da kakor ple-menitaš nesem mogel služiti Pugačevu, ter da nesem dobival od njega nikakih povelij.

sikaj še. Ali po vsem tem dobro veš, da nesi mno-gim ustregel! Pa kdo bi tudi to mogel in kako!? — Na stran torej z osobnimi in manj važnimi premiselki: Čas dejanja je zdaj in čas resnega domoljubnega dela!

Prav dosti se je že lani na tem mestu pisalo in še več govorilo mej seboj o nalogi, katero sta odbora notranjskih rodoljubov prevzela, zatorej bi bilo škoda časa in papirja, da bi se le-tá naloga spet na dolgo in široko drobila. Nekaj sadú ima že delovanje odborov, kajti oča sta „notranjskeje poso-jilnici“ in večim bralnim društvom mej národom. Krona vsemu delu bi bila gotovo že lani slavnost, pa — človek obrača — paragraf pa obrne! — Ožji odbor ni miroval niti se zbal večih zaprek tako, da so zdaj v notranjem vsa sredstva za loterijo in za slavnost urejena. S tem pa je prišel čas, da poseže v delo tudi širši odbor. Kakšno rodoljubno nalogo je ta prevzel, vé iz lanske okrožnice! —

Od več bi bilo, da bi apeliral na poznano za-vednost, na skušeno dejansko rodoljubje več nego petdeset mož tega odbora križem mej národom, ki so rade volje prevzeli povérjeništvu za razprodajanje lozov naših in za agitacijo naše ideje sploh. Te dni prejmo le ti možje po razmerah kraja, kjer živé, prilično število lozov; in te spečujete po močéh po deset krajcarjev mej ljudi. Gotovo je to, če prešte-vaš bogate in jako primérne dobitke, prav malo, in lahko vsak iz mej množice koristno prinese mali darek za vkupno narodno podjetje!

„Od zrna do zrna pogača!“ Ustanovo „Národnega doma“ pa lahko tudi po tej skromnej poti zdatno podpremo, ker se odbor ogiblje vseh le mogočih troškov, in ker so se lepi dobitki, od junice, strojev, usnja, preprog do knjig, in dalje — les, dekoracije in marsikaj še rodoljubno podarile!

In morebiti, da se ne motimo, če upamo svojim podjetjem tudi neposredno koristiti glavnej stvari in ž njim zanimanju in razprodaji velikih ljubljanskih sreček mej imovitejšimi pospeševati!? — Imejmo pred očmi Rusine, katerih razmere neso dosti boljše ugodne, nego naše. In kdaj imajo uže svoje monumentalno središče!

In če še omenim, da bode g. blagajnik Jos. Lavrenčič za časa objavil, kdaj pošiljate novce in neizpečane srečke in da bode pred izvršetkom več-krat še potreba in prilika pismom in besedo jasniiti in popolnjevati naše delo, sem za danes s sl. širšim odborom pri kraju. Bog daj srečo! —

Sreč zaboli človeka, kadar se spomni, kako so bile lani naše priprave zórne za slavnost. Vrli Sokoli, množina národnih pevcev od blizu in daleč, navdušeni dijaki, rodoljubni duhovni in učitelji in stotine naroda: vse je komaj čakalo národnega praz-nika, da pusti dušek svojim zavednim domoljubnim prsim! — Tudi letos bode še in je že potrkal odbor pri le-tih za skupno rodoljubno pomoč. In „besede dane vez veljá“ — vsaj gre tukaj za našo slovensko čast, za naše slovensko imé!

(Gg. národní pevci blagovolite se še oglasiti pri g. J. Lavrenčiču za lit. note.) In kakor so meni znane do zdaj razmere, nađejamo se lahko i letos,

— Kako je pa to, rekel je preiskovalni sodec: da je prizanesel samozvanec jednemu plemenitniku in častniku, druge je pa pomoril? Kako je to, da je ravno ta častnik popival in gostil se s puntarji, dobival od puntarskega poveljnika darila, kožuh, konja in pol rublja? Zakaj mu je bil tako prijazen, če ne zaradi izdajstva, ali pa saj zaradi gnusnega in zločinskega malodušja.

Besede gardinega častnika so me globoko uža-lile in vneto sem se začel opravičevati. Povedal sem, kako sva se našla s Pugačem ob viharji v stepnej gostilnici, kako me je spoznal, ko je vzel Bologor-sko trdnjavo in mi zato prizanesel. Povedal sem, da sem prijel kožuh in konja od samozvanca, a da sem branil Belogorsko trdnjavo, dokler je bilo moč. Skli-caval sem se na svojega generala, ki je mogel spričati mojo gorečnost pri oblegovanji Orenburga.

Strogi starec vzel je iz mize odprto pismo in jel čitati na glas.

— Na vprašanje vaše prevzvišenosti o prapor-

če smo energični, delavni in složni, častnega gmotnega in moralčnega uspeha. Ljubljana, Trst, Gorica se mnogobrojno udeležé, hrvaško Primorje, Istra in dalje pošljejo svoje zastave in goste, zavedne Notranjce. Ali bode to národnen praznik pod sivim slovenskim Nanosom!

In svečani ognji na njega čestitej glavi taisti večer pričajo naj glásno, da je Sloven udan in zvest pravičnej Habsburškej hiši, pričajo naj na desno in levo in daleč preko meje, da se Sloven zavéda, da napreduje, da se čuti gospodárja na svojej svetej zemlji. In le jeden glas vri iz naših prsi: „Pobratimija“: Naj čuje zemlja in nebo. . . .

Dorán.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) daroval je za popravo po potresu poškodovane cerkve v Kapeli pri Brezicah 200 gld.

— (Mestni zbor ljubljanski) ima danes popoldne ob 6. uri sejo s sledečim dnevnim redom: I. Naznanila prvostodstva. II. Dopisi, zadevajoči šeststoletnično deželno slavnost.

— (K 600letnici.) Razvilitjava mesta Ljubljane določena je na 12. dan julija ter se prične po slavnostnej predstavi v gledališči.

— (Binkoštni prazniki) biti so izredno lepi, a vender smo opazovali v Ljubljani manj tujcev, nego druga leta. Toča in nevihta v Gradci je baje oplašila polovico z zabavnim vlakom potujočih. V Postojini bilo je prav živahno, jamo obiskalo je par tisoči ljudi (po poročilu nad 4000), vojaška godba svirala je v gostilni gosp. Vičiča. Pohvalno treba omeniti napisov v jami, na katerih je dosledno slovensčini odmerjeno naravno prvo mesto. V ostalem pa se hvali jed in pijača in poštene ter zmerne cene.

— (Odlikovanje.) G. Josip Fekonja, stotnik prve vrste v 6. topničarskem polku, dobil je viteški križec Fran Josipovega reda.

— (Požarna bramba v Vipavi) uvela je slovenski komando.

— (Občni zbor čebelarskega in sadjerejskega društva za Kranjsko) bode dne 20. t. m., to je v nedeljo popoldne v Lescah pri Radovljici. Pravila tega novega društva potrdila je te dni slavna deželna vlada. Pri občnem zboru volil se bode stalni odbor. Čebelarje, sadjerejce, isto tako tudi prijatelje čebelarstva in sadjereje opozorujemo, naj se udeležé mnogobrojno tega zбора. Pravila tega novega društva objavili smo, kakor smo že prej obetali, v gospodarstvenem oddelku sobotne številke.

— (Nezgod.) V Nadolah pri Rogatci zamésala se je mišnica (arsenik) mej bob in kisló zelje in posestnika Horvata otroka, ki sta jed požila, umrla sta oba.

— (Vabilo) k veselici, katero priredi prostovoljna požarna bramba črnomeljska 20. t. m. ob priliki blagoslovljenja društvene zastave. Spored: I. Ob 4^{1/2} uri zjutraj budnica po mestu. II. Ob 8 uri slovesna sv. maša v farnej cerkvi. III. Po končani sveti maši blagoslovljenje društvene zastave. IV.

ščíku Grinevu, kateri je obdožen, da se je udeležil punta in stopil s sovražnikom v zvezo, kar prepoveduje služba in nasprotuje prisegi, imam čast objasniti: praporščik Grinev bil je v službi v Orenburgu od začetka oktobra preteklega 1783 leta do 24. februarja letošnjega leta, kadar se je oddalil, in od tega časa se ni več vrnil pod moje načelstvo. Zvedel sem od uhajalcev, da je bil pri Pugačevu in šel z njim v Belogorsko trdnjavo, kjer je bil prej v službi; kar se tiče njegovega obnašanja, morem samo . . . Tu je nehal čitati in rekel mi surovo: Kaj porečeš na to v svoje opravičenje?

Hotel sem nadaljevati, kakor sem začel, in objasniti mojo zvezo z Marijo Ivanovno, a beseda mi je zaostala v grlu. Prišlo mi je na misel, če imenujem njeno ime, jo bo komisija poklicala za pričó, misel, da bi zapel njeno ime mej nesramne izpovedbe prokletih zlodejev, in postavil njo pred nje, ta strašna misel me je tako potrla, da sem jel jeclati in sem naposled umolknil.

Ob 3. uri popoldne društvena zabava na „mestnem griču“ z: a) govorom načelnikom, b) izžrebanjem žrebcev (lozov) na dobitke, c) petjem in d) plesom. Odbor prostovoljne požarne brambe.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 15. maja. Cesar vzprijel je večeraj zvečer došlega kneza Črnogorskega, ter pozneje napravil protiobisk. Popoldne podal se je cesar v Laxenburg obiskat cesarjeviča in cesarjevičino.

Pariz 15. maja. Govori se, da bode Sueška družba sama zgradila nov sueški kanal.

Carigrad 15. maja. Sultanovim „irade“ potrjena je konvencija o tabaku.

Petrograd 14. maja. Po dobrih poročilih pride car 22. maja v Moskvo. Kronanje bode 27. maja, povrat v Petrograd 10. junija.

Dublin 14. maja. Brady-ja usmrtili so danes zjutraj v ječi Kilmainham. Nereda ni bilo nobenega.

Bukurešt 14. maja. Pri volitvah v senat dobila je opozicija samo deset sedežev.

Carigrad 14. maja. Mahmud Nadim paša je umrl.

Pariz 14. maja. Zanikava se vest, da bi bil grof Saint Vallier imenovan poslanikom na Dunaji.

Razne vesti.

* (K kronanju ruskega carja.) Dan kronanja prest. vil se je na 29. eventuelno na 31. t. m., ker je 27. maj smrtni dan po Borisu Gudenovem umorjenega in svetnikom proglašenega careviča Dimitrija.

* (Nov kolós.) V Parizu dogotavlja se v delavnici Bartholdi-ja kip iz broná, ki je že deset let v delu in bode dovršen nadkriloval vse jednake zgodovinske znane umotvore. To je za Ameriko naročena boginja svobode, ki bode rabila kot svetilnik v pristanišči v Novem Yorku. Da se je ulila ta velkanska podoba, trebalo je 200.000 kilogramov broná. Kazalec boginje je dva metra dolg. Ta kip brez podstavka je nad 46 metrov visok, tedaj za 2 metra višji nego slavni Vendomov steber.

Narodno-gospodarske stvari.

Letošnja razstava.

Razstave, bodisi že katerekoli stroke, so v vsakem obziru zelo koristna in poučna naprava. Njihov namen namreč ni samo, zadostiti radovednosti gledalčevej, marveč tudi pokazati natančen obris kulturnega razvoja dotičnega ljudstva, one podajajo javnosti živo podobo kulturnega življenja ljudstvenega. V sled tega so zelo primerne za spodbujó človeka do delavnosti na raznih poljih. V razstavah se kaže z jedno besedo utelesena večja ali manjša marljivost kacega ljudstva. Če se pomisli, kolike pomembe je kulturni razvoj prebivalstva za njegovo gmotno blagostanje, se mora razstavam pripisovati velika važnost. Pomenjive so tudi, ker se po njih na najprilicnejši način seznanj tujtvo z deželnimi proizvodi in se mu da na ta način povod, stopiti z deželo v ožjo dotiko. Pouk in korist sta tedaj ona dva važna odnošaja, zarad katerih so razstave tako pomenljive vrednosti.

Ko je slavnostni odbor za praznovanje letošnje 600letnice sprožil misel, napraviti v povelečanje

Sodniki moji, ki so se že bili malo nagnili na mojo stran, uverili so se zopet bolj o mojej krivdi, ko so slišali moje zmešano govorjenje. Gardin častnik je zahteval, da bi me postavili pred oči mojemu glavnemu obtožitelju. General velel je pripeljati večrajšnega zlodeja. Obrnil sem se proti durim, pričakujoč svojega obtožitelja. Čez nekaj minut zarožljale so verige, vrata so se odprla in prišel je Švabrin. Začudil sem se, tako se je bil premenil. Bil je strašno suh in bled. Njegovi lasje, prej črni kakor smola, so mu na pol osiveli, dolga brada bila je vsa zmršena. Ponovil je obtožbo s slabim, pa predrznim glasom. Po njegovej izpovedbi me je bil Pugačev poslal za ogleduha v Orenburg, vsak dan jezdil sem k prednjim stražam, da sem poročil o vsem, kar se je zgodilo v mestu, naposled sem se pa občitno pridružil samozvancu, jezdil z njim od trdnjave do trdnjave, in črnil svoje tovarše, izdajalce, da bi zasel njih mesta, ali pa dobil kako nagrado od samozvance. Molče sem ga poslušal in za-

slavnosti nekako omejeno deželno razstavo, ga je gotovo vodila domoljubna ideja pokazati, kako se je Kranjska v dotičnih strokah v teku stoletij razvijala. Razstave so za našo deželo zelo redka prikazen, zato pa tem bolj poklicano ljudstvo do dobrega se znaniti s proizvodi domače dežele. Marsikaj se bo dalo najti, kar bo jako dobrodejno uplivalo na splošni obraz, ki ga ima podajati dovršena razstava. Namea, ki ga ima razstava, je jako koristen, ter zasluži, da ga pomagajo vsi uplivni in merodajni krogi dostojno ter primerno doseči. Naloga, ki si jo je stavil naš lašč v to svrhu sestavljeni odbor, je težka in le na ta način dostojno izpeljiva, da se vsakdo resno poprime prepuščene mu uloge in živo potrudi, da se to važno podjetje vredno izvrši.

Ta razstava, že sama na sebi koristna in poučna, pridobi pa še v tem na svojej važnosti, pomembnosti in veljavi, ker ima biti upletena mej ope slavnosti, ki se bodo vršile povodom slavnosti 600 letnega pripadanja naše dežele k deželam svitle habsburške cesarske hiše. Te slavnosti bo poveljčalo Nj. Veličanstvo naš presvitli vladar Fran Josip I. sam s svojo visoko navzočnostjo. Vsak rodoljub, kateremu je na razstavi kaj ležeče, naj tedaj dejansko pripomore k sijajnejšemu prospehu tega domoljubnega podjetja. Le tako bo dežela lahko ponosna na to, kar snuje svojem vladarju na čast; potem se bo gotovo tudi izvršila razstava tako dostojno, kakor mora biti v očigled slavnostnej priliki.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
11. maja	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	733.41 mm. 734.32 mm. 735.44 mm.	+ 12.2° C + 18.1° C + 9.8° C	sl. jz. sl. jz. sl. gor.	jas. jas. jas.	0.20 mm. dežja.
12. maja	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	740.02 mm. 738.26 mm. 739.98 mm.	+ 8.4° C + 16.7° C + 9.8° C	brezv. sl. jz. sl. bur.	obl. d. jas. jas.	0.00 mm. dežja.
13. maja	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	740.30 mm. 740.56 mm. 740.00 mm.	+ 8.6° C + 16.2° C + 11.2° C	sl. bur. sl. jz. sl. bur.	jas. jas. jas.	0.00 mm. dežja.
14. maja	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	739.20 mm. 737.36 mm. 737.26 mm.	+ 11.0° C + 19.6° C + 12.8° C	sl. bur. sl. bur. sl. bur.	jas. jas. jas.	0.00 mm. dežja.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk se je skoro povsod znatno vzdignil ter postal večinoma nadnormalen; razdelitev je bila vender-le precej enakomerna, razloček mej maksimum in minimum tudi le neznaten. Tudi temperatura je bila splošno primerna visoka in je stala še za spoznanje nad normalom; razloček je bil mej jutrom in popoldnevom zelo velik; temperatura je bila tedaj precej ekstrema. Vetrovi so bili precej slabotni in zelo spremenljivi, brez kake odločne smeri. Nebo je bilo večinoma popolnem jasno, vreme suho in stanovito.

Dunajska borza

dué 15. maja.

Papirna renta	78 gld. 65 kr.
Srebrna renta	79 " 05 "
Zlata renta	99 " 25 "
5% marena renta	93 " 40 "
Akcije narodne banke	839 " — "
Kreditne akcije	307 " 60 "
London	120 " 10 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 51 "
C. kr. cekini	5 " 65 "
Nemške marke	58 " 55 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 119 " 75 "

dovoljen sem bil, da ni omenil imena Marije Ivanovne; ne vem, ali iz samoljubja ni hotel omenjati nje, ki mu je odrekla s preziranjem, ali je pa v njegovem srci tlela še iskra tega čuvstva, ki je meni branilo govoriti. Naj bo, kakor že bo, imena hčere poveljnika Belogorske trdnjave ni nikdo omenil v pričó komisije. To me je še bolj potrdilo v mojem namerenji. Ko so me vprašali sodniki, s čim morem ovreči to, kar je povedal Švabrin, rekel sem, da ostanem pri svojej prvej izjavi, in da nič družega v svoje opravičenje povedati ne morem. General velel je naju odpeljati. Odšla sva skupaj. Mirno sem gledal Švabrina, a nesem spregovoril besedice z njim. On se je po zlobno zasmejal, in preteklo je mene pospešivši korake. Mene so zopet odpeljati v ječo in od tega časa me neso več zaslišali.

Jaz nesem bil pričá vsemu, kar moram tu povedati svojemu čitatelju; a jez sem to tolikrat slišal pripovedovati, da se mi je tako utisnilo v spomin, kakor bi bil sam zraven. (Dalje prih.)

Državne srečke iz l. 1864.	100	170	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	99	20	20
Ogrska zlata renta 6%	120	25	25
" " " " 4%	89	20	20
" " " " 5%	87	65	65
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—	—

Tužnega srca javljamo pretužno vest, da je Bogu vsegamogočnemu dopalo, našega ljubljeneega, nepozabljivega jedinega sina, oziroma brata in svaka

ADOTA,

petošolca,

po dolgej mučnej bolezni, prevideneega z zadnjimi tolažili sv. vere danes zjutraj ob 9. uri v boljše domovino poklicati.

Vipava 14. maja 1883.

Globoko žalujoča rodbina Bernotova.

(Posebni parte se ne bodo izdali.) (327)

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze prisrčnega sočutja ob smrti našega nepozabljivega, iskreno ljubljeneega očeta, gospoda

Dominika Dereani,

smo dolžni najtopleje zahvaliti se, takisto tudi za krasne vence, darovane po ljubljanskih kupčijskih prijateljih in tukajšnjem bralnem društvu; presrečna hvala posebno gospodom pevcem tega društva za milo zapete nagrobnice.

Žužemperk, v dan 12. maja 1883.

(328)

Žalujoči otroci.

Kupčijsko posestvo.

Zaradi preselitve proda podpisani svojo kupčijsko posestvo pri sv. Miklavži blizu Ormoža, obstoječe iz zidanega prostornega poslopja, njiv in travnikov. — To poslopje je tik okrajne ceste in farne cerkve in se v njem že več let trgovina različnega blaga, kičma in žganjetočarija z dobrim uspehom izvršuje. — Po r. zmerah se da to posestvo tudi v najem. — Kraj je ugoden tudi za trgovino z vinom in deželni pridelki. — Oglasi se prosijo do konca tega meseca.

Maks Robič,

pri sv. Miklavži (Friedau).

(325—1)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, Giselstrasse št. 1, | Pešta, Franz-Josefsplatz 5,

v hiši društva.

Filijala za Ogersko:

v hiši društva.

Društvena aktiva	frank.	79,368.882:80
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 30. junija 1881		15,412.821:75
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot.		128,300.000:—
V slednji dvanajstmesečni poslovalni perijodi uložilo se je pri društvu za		67,185.575:—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek v slednjih 25 letih na uloženi ponudbah več kot.		1,077,022.110:—

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri Val. Zeschkotu.

(162—3)

„AZIENDA“

avstrijsko-francosko društvo za zavarovanje proti elementarnim nezgodam in nesrečnim slučajem na Dunaji.

Čast nam je naznaniti, da vzprijemamo zavarovanja proti škodi, narejeni po

na Štirnem, Koroškem in Kranjskem,

po ugodnih pogojih in stalnih premijah brez poznejših doplačevanj.

Škode se kulantno likvidirajo in takoj izplačajo.

Ponudbe za zastopanje v okrajih, kjer društvo še ni zastopano, vzprijema in daje potrebna pojasnila

glavno zastopstvo v Gradci za Štirnjo, Koroško in Kranjsko in glavna agentura pri gospodu

Viljemu Mayer-ju,

(261—7)

lekarju v Ljubljani, na Francišanskem trgu št. 2.

Vsem slovenskim pevcem!

Podpisani odbor pozivlje one p. n. gg. pevce naše domovine, ki bi mogli sodelovati pri serenadi, ki se bode pela v čast presvetlemu cesarju o Njegovem prihodu v Ljubljano in pri takratni ljudski veselici, naj se oglase vsaj do 15. maja t. l., da vemo koliko odtisov pesnij nam treba pripraviti. Kjer so čitalnice ali druga narodna društva, naj blagovolé ona prevzeti ta nalog in nam javiti število posamnih glasov.

Natančni program pozneje.

V Ljubljani, 28. aprila 1883.

Odbor čitalničnega pevskega zbora.

P. n. gg. članom „Glasbene Matice“.

VABILO

k

občnemu zboru,

ki bode

dne 28. maja 1883 ob 7. uri zvečer

v čitalničnih prostorih.

PROGRAM:

1. Ogovor predsednikov.
2. Tajnikovo poročilo o X. društvenem letu.
3. Poročilo blagajnikovo o društvenem gospodarenju.
4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmanj biti 12 v Ljubljani in mej njimi se zaznamuje posebej prvosednik in blagajnik.
5. Posamičnih članov nasveti.

Za odbor:

Franjo Ravnihar,

prvosednik.

(320—2)

Valvazor-jev

„Ehre des Herzogthums Krain“

prvotne izdaje

proda se za 30 gld. Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(279—5)

Službo išče

30 let star mož, oženjen, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožen. Jamščine dá 1000 gld. Kdor dobro, stalno službo preskubi, dobi 100 gld. — Pisma se prosí adresirati na upravništvo „Slovenskega Naroda“. (314—2)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodec,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodec, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodec, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper boleznin na vratu, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady,** Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajske cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celji: lekar J. Kupferschmid. V Kraju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Škofjeh Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nima te znamenja, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—88)

FRANZ JOSEF BITTER QUELLE

„prijeten in priročen lek za čiščenje.“
Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

Zahtevaj se vedno izrečno: „FRAN-JOSIPOVA GRENČICA“.
Zaloga povsod. (98—9) Vodstvo razpošiljatve v Budapešti.

Dr. Schmidt-ov

prilep za kurja očesa

uporablja se že več desetletij kot gotovo uspešno in brez bolečine delujoče sredstvo za odpravo kurjih oces.

Uspeh tega po dr. Schmidt-u izumljenega prilepa za kurja očesa je skoro nepričakovan, ker se more po večkratni uporabi vsako kurje oko odstraniti brez kake operacije. Cena jedne škatelci s 15 prilepkami in rožnim dletem za izpulitev kurjih oces je

23 kr. a. v.

Glavna zaloga v Gloggnitz-i na Nižavstrijskem v Julija Bittner-ja lekarni.

NB. Pri nakupovanju tega preparata naj p. n. občinstvo blagovoli paziti na to, da ima vsaka škatelca na zunanjem zavoji natisnjeno znamko.

Dr. Behr-ov izleček za živce,

izdeluje se iz zdravilnih zelišč po posebnem navodu in se je obnesel izza mnogo let kot izvrstno sredstvo proti živčnim bolečinam, kakor trganji, migreni, ishiadi, bolečinam v križi in hrbtu, božjasti, otrpnenju, oslabiljenju in polucijam. Nadalje se dr. Behr-ov izleček za živce osobito uspešno uporablja proti protinu in reumatizmu, otrdelim mišicam, trganju v členkih in kitah, nervoznemu glavobolju in šumenju po ušesih.

Dr. Behr-ov živčni ekstrakt uporablja se samo povrh života. — Cena jedne steklenice s točnim navodom uporabe 70 kr. a. v.

Glavna zaloga za razpošiljatve: Gloggnitz, Nižavstrijsko, v lekarni Julija Bittner-ja.

NB. Pri nakupovanju tega preparata naj p. n. občinstvo blagohotno pazi na to, da ima vsaka steklenica na svojem zavitku natisnjeno poleg stoječo znamko.

Dr. Schmidt-ovi prilepi za kurja očesa in dr. Behr-ov živčni ekstrakt dobivajo se v Ljubljani pri J. Svobodi, lekarnarji in J. pl. Trnkoczy-ji, lekarnarji, kakor tudi po mnogih lekarnah v Kranjskeji. (143—7)